

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Zlatko Čobović, Tamara Skrozza, Nadežda Budimović, Filip Švarn, Jelka Jovanović, Rodoljub Šabić, Ana Martinoli, Olivera Milošević, Jelena Petković, Sanja Pavlović i Milena Vasić, na sednici održanoj 26. 6. 2025. godine, jednoglasno donosi

ODLUKU

Tekstom „EVO KO PREDVODI LAŽNE VOJNE VETERANE KOJI IZIGRAVAJU ‘SA’ ODREDE BLOKADERA (FOTO)” objavljenim 10. juna 2025. godine, portal „Alo.rs“

1. prekršio je tačke 1, 2 i 3 Poglavlja I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara i novinarki Srbije, po kojima su novinari i novinarka obavezni da tačno, nepristrasno, potpuno i blagovremeno izveste o događajima od javnog interesa, držeći se osnovnih novinarskih standarda koje propisuje Kodeks, da prave jasnu razliku između činjenica koje prenose i komentara, pretpostavki i nagađanja, kao i tačku po kojoj je sa novinarstvom nespojivo objavljivanje neosnovanih optužbi, kleevea i glasina,

2. prekršio je tačke 1, 2 i 3 Poglavlja III (Odgovornost novinara/novinarki), o obavezi novinara/novinarki da rade u javnom interesu i da, u skladu sa profesionalnim normama, objavljuje činjenice neophodne građanima da donose informisane odluke, neguju kulturu i etiku javne reči, ne koriste govor mržnje, agresivnu retoriku ili retoriku koja može podsticati na diskriminaciju ili agresivno ponašanje, odgovorni su, pre svega, javnosti i tu odgovornost ne smeju da podrede interesima drugih, a posebno ne interesima izdavača, korporacija, vlada i drugih državnih organa,

3. prekršio je i tačku 1 Poglavlja V (Poštovanje dostojanstva), po kojoj novinari/ novinarka ne smeju da diskriminišu, između ostalog, na osnovu rase, pola, roda, starosti, ličnih svojstava, seksualne orijentacije, jezika, vere, političkog i drugog mišljenja, nacionalnog ili društvenog porekla.

Nalaže se portalu „Alo.rs“ da odluku objavi u roku od pet dana od dana dostavljanja odluke.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Zastupnica Centra za nenasilnu akciju Ivana Franović podnela je žalbu zbog teksta koji je prenelo više medija, pozivajući se na portal “Alo.rs”. U tekstu se, između ostalog, navodi: „Naime, Vukelić je u prvom redu istaknuti aktivista prozapadne NVO ‘Centar za nenasilnu akciju’, koga ‘na kontaktu’ već decenijama drže hrvatski obaveštajci. On je po njihovom nalogu, pored političke stranke, osnovao i niz udruženja koja imaju za cilj da okupe veterane, a kako bi preko njih prikupljao podatke koje Hrvatska zloupotrebljava za fingiranje dokaza da je Srbija navodno bila agresor tokom oružanih sukoba devedesetih godina prošlog veka, kao i da je srpski narod ‘genocidan i zločinački’.“ U žalbi se ističe da je kontekst u kojem se Centar za nenasilnu akciju pominje potpuno netačan i obmanjujući, dok Željko Vukelić nije aktivista te organizacije. “Kako ceo taj tekst obiluje govorom mržnje i neistinama, smatrali smo da je neophodno da reagujemo, potpuno imajući u vidu da i druge pomenute ličnosti i organizacije imaju takođe razloga za reakciju, ali smo mišljenja da nam je obaveza da reagujemo na netačne navode u vezi organizacije Centar za nenasilnu akciju”, naglašava se u žalbi.

Redakcija portala “Alo.rs” nije odgovorila na žalbu.

Komisija je zaključila da je objavljena netačna informacija, koja nije proverena u Centru za nenasilnu akciju, da je Željko Vukelić njen istaknuti aktivista, te da su time prekršene odredbe Kodeksa novinara i novinarki Srbije, koje se odnose na istinitost izveštavanja, tačnije na obavezu novinara da tačno, nepristrasno, potpuno i blagovremeno izveste o događajima od javnog interesa, držeći se osnovnih novinarskih standarda koje propisuje Kodeks, da prave jasnu razliku između činjenica koje prenose i komentara, pretpostavki i nagađanja.

Komisija je, nakon diskusije, zaključila i da je Centar za nenasilnu akciju imao aktivni legitimitet da se žali i na prekršaje drugih tačaka Kodeksa, bez obzira što se tekst prvenstveno bavi Željkom Vukelićem. jer je optuživanjem pojedinca, koji se dovodi u direktnu vezu sa organizacijom, stigmatizovana i organizacija sa kojom je povezen. Optužbe protiv aktiviste zapravo su indirektna optužbe protiv cele organizacije za saradnju sa hrvatskim obaveštajnim službama, jer se može zaključiti da ako je takav istaknuti aktivista, verovatno ni ostali nisu drugačiji.

Članovi Komisije su ocenili i da je u ovom slučaju reč o još jednom u nizu tekstova čiji je cilj diskreditovanje određenih ljudi i organizacija civilnog društva, a ne informisanje u javnom interesu. Tekst sadrži veoma ozbiljne optužbe koje nisu potkrepljene nikakvim dokazima, u tekstu se ne navode nikakvi izvori, niti se može zaključiti da je bilo pokušaja da se informacije provere.

Komisija podseća i da su novinari/novinarke dužni da rade u javnom interesu i da, u skladu sa profesionalnim normama, objavljuje činjenice neophodne građanima da donose informisane odluke, te da tu odgovornost javnosti ne smeju da podrede interesima drugih, a posebno ne interesima izdavača, korporacija, vlada i drugih državnih organa, što je, po mišljenju Komisije, ovoga puta bio slučaj. Komisija veruje da se redakcija vodila nekim

drugim interesom, a ne javnim, što je rezultiralo i diskriminisanjem po osnovu političkog ili društvenog uverenja, kao i upotrebom retorike koja može podsticati na diskriminaciju i agresivno ponašanje.

Beograd, 26. 6. 2025.

Predsedavajuća

Milena Vasić